

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОШ „ДЕСПОТ СТЕФАН ЛАЗАРЕВИЋ“
Школски одбор
Број: 1323/2016-5
14.12.2016. године
Б а б у ш н и ц а

На основу чл. 57. ст.1.тач.1. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС ", бр. 72/2009,....,62/2016), члана 53. Закона о заштити од пожара ("Службени гласник РС", бр. 111/2009 и 20/2015), у складу са одредбама Правилника о минимуму садржине општег дела Програма обуке радника из области заштите од пожара ("Службени гласник СРС", бр. 40/90), Школски одбор ОШ “Деспот Стефан Лазаревић“ из Бабушнице, на седници од 14.12.2016. године доноси

ПРОГРАМ ОСНОВНЕ ОБУКЕ ЗАПОСЛЕНИХ ИЗ ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Програмом прописује се садржина општег дела програма за обуку запослених у ОШ „ДЕСПОТ СТЕФАН ЛАЗАРЕВИЋ“ из Бабушнице, (у даљем тексту: Школа), врста, обим и услови основне обуке у систему заштите од пожара; елементи основне обуке заштите од пожара кроз општи и посебан део програма и начин провере знања запослених из области заштите од пожара.

Члан 2.

Заштита од пожара обухвата скуп мера и радњи за планирање, финансирање, организовање, спровођење и контролу мера и радњи заштите од пожара, за спречавање избијања и ширења пожара, откривање и гашење пожара, спасавање људи и имовине, заштиту животне средине, утврђивање и отклањање узрока пожара, као и за пружање помоћи код отклањања последица проузрокованих пожаром.

Заштита од пожара остварује се:

- организовањем и припремањем за спровођење заштите од пожара;
- обезбеђивањем услова за спровођење заштите од пожара;
- предузимањем мера и радњи за заштиту и спасавање људи, материјалних добара и животне средине приликом избијања пожара;
- надзором над применом мера заштите од пожара.

Члан 3.

Субјекти заштите од пожара су државни органи, органи јединице локалне самоуправе, привредна друштва, друга правна и физичка лица.

Субјект заштите од пожара је установа за основно образовање и васпитање.

Члан 4.

Школа у својству субјекта заштите од пожара дужна је да поступа у складу с обавезама утврђеним законом и прописима донесеним на основу њега, да обезбеди примену планова заштите од пожара и других аката и одговорна је за сваку активност којом мења или се може променити стање и услови заштите од пожара.

Школа је дужна да ангажовањем расположивих људских и материјалних ресурса учествује у гашењу пожара и спасавању људи и имовине угрожених пожаром.

Свако од запослених у школи дужан је да поступа у складу са правилима прописаним општим актима и упутствима у случају пожара, ако то може да учини без опасности за себе или другога.

Члан 5.

Основни циљ прописаних мера заштите од пожара јесте заштита живота ученика и запослених, других лица која се затекну у школским објектима, имовине школе и друге имовине и животне средине.

Члан 6.

Превенција заштите од пожара обезбеђује се планирањем и спровођењем превентивних мера и радњи, тако да се што ефикасније спречи избијање пожара, а да се у случају избијања пожара ризик по живот и здравље људи и угрожавање материјалних добара као и угрожавање животне средине сведе на најмању могућу меру и пожар ограничи на самом месту избијања.

Члан 7.

Заштита од пожара се организује и непрекидно спроводи на свим местима и у свим школским објектима и двориштима.

Члан 8.

Лице које ради на пословима заштите од пожара у школи дужно је да похађа посебну обуку из области заштите од пожара и положи стручни испит, најкасније у року од годину дана од дана заснивања радног односа, односно распоређивања на послове заштите од пожара.

Послови заштите од пожара могу се поверити и правном лицу које испуњава услове прописане законом и подзаконским актима.

Члан 9.

Основна обука из области заштите од пожара организује се за запослене одмах по ступању на рад, а најкасније у року од 30 дана од дана ступања на рад.

Основну обуку и практичну проверу знања запослених обављају правна лица која испуњавају одређене услове и имају одобрење Министарства унутрашњих послова и лица која су стручно оспособљена за рад на пословима заштите од пожара.

Програм основне обуке доноси Школски одбор. На Програм основне обуке запослених даје сагласност Министарство унутрашњих послова. Провера знања запослених, у складу са програмом обуке, врши се једном у три године.

Правила заштите од пожара

Члан 10.

Правила заштите од пожара која обухватају:

- 1) организацију рада на начин да ризик од избијања и ширења пожара буде отклоњен, а да у случају избијања пожара буде обезбеђена безбедна евакуација лица и имовине и спречено његово ширење;
- 2) заштиту од пожара у зависности од категоризације објекта, (Правилник о категоризацији објеката – класификациони број 126322 – категорија „V“ – захтевни објекти, „Сл.гласник РС бр.22/2015), са потребним бројем лица оспособљених за обављање послова заштите од пожара;
- 3) план евакуације и упутство за поступање у случају пожара;
- 4) начин оспособљавања запослених за спровођење заштите од пожара;
- 5) права, обавезе и одговорност запослених за спровођење превентивних мера заштите од пожара;
- 6) прорачун максималног броја лица која се могу безбедно евакуисати из објекта.

План евакуације и упутство за поступање у случају пожара морају бити истакнути на видљивом месту.

Основна обука запослених

Члан 11.

Оспособљавање из заштите од пожара се спроводи у следећим случајевима:

- код ступања радника на рад, одмах по ступању на рад, а најкасније у року од 30 дана од дана ступања на рад, спроводи се основна обука из области заштите од пожара;
- на сваке три године, кроз практичну проверу знања руковања опремом и средствима за гашење пожара.

Провера знања запослених врши се једном у три године.

Оспособљавање запослених из области заштите од пожара врши се на основу посебног Програма.

Програм основне обуке запослених има општи и посебни део, који садржи специфичности заштите од пожара у складу са делатношћу којом се установа бави.

Теоријски део обуке се састоји из законских обавеза и општих знања из области заштите од пожара.

Практични део обуке обухвата упознавање са прописаним мерама заштите од пожара, извођења показаних вежби гашења пожара као и непосредно упознавање запослених са средствима и опремом за гашење и дојаву пожара.

Члан 12.

Теоријско знање се проверава путем теста. Радник је задовољно на тесту ако тачно одговори на 70% предвиђених питања.

Члан 13.

Радник који није показао задовољавајући ниво знања на провери дужан је да након 30 дана понови проверу.

ПРОГРАМ ОСНОВНЕ ОБУКЕ ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 14.

Програм Основне обуке састоји се од:

- А) општег дела
- Б) посебног дела: специфичности субјекта заштите од пожара

А) ОПШТИ ДЕО

А 1 ОБАВЕЗЕ ПРАВНИХ ЛИЦА У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 15. (1. час)

Нормативно уређивање заштите од пожара:

- Закон о заштити од пожара;
- подзаконски акти из ове области (Правилник о класификацији објеката; Правилник о минимуму садржине дела Програма обуке радника из области заштите од пожара, и други);
- Правилник о заштити од пожара или План заштите од пожара;
- План евакуације са упутством за поступање у случају пожара;
- Програм обуке радника из области заштите од пожара.

Појмови

Пожар је процес неконтролисаног сагоревања којим се угрожавају животи и здравље људи, материјална добра и животна средина.

Експлозија је процес наглог сагоревања који настаје као последица употребе запаљивих течности, запаљивих гасова и осталих горивих материја које са ваздухом могу створити експлозивну смешу експлозивних материја праћену ударним таласом притиска продуката сагоревања и порастом температуре, којим се угрожавају животи и здравље људи и материјална добра.

Хаварија је разарање основних склопова постројења у привредним, јавним и другим објектима које представља опасност за живот и здравље људи, за материјална добра и избијање пожара.

Спасовање представља интервенцију ватрогасно-спасилачких и ватрогасних јединица ради заштите људских живота, телесног интегритета и материјалних добара приликом пожара, хаварије и других ванредних догађаја, у складу са посебним законом.

Карактеристике реакције материјала на пожар су доприноси материјала развоју пожара услед сопствене разградње до које долази излагањем тог материјала стандардом дефинисаним испитним условима, које се огледају кроз класу запаљивости, емисију дима, откапавање и/или друга очекивана својства која угрожавају евакуацију.

Отпорност на пожар је способност објекта или дела објекта да за утврђено време испуњава захтевану носивост (P) и/или интегритет (E) и/или топлотну изолацију (И) и/или друго очекивано својство, како је прописано стандардима о испитивању и класификацији отпорности на пожар.

Евакуациони пут из објекта је пут који води од било које тачке у објекту до спољног простора или сигурног и безбедног простора у објекту.

Заштитни системи и уређаји су системи у функцији безбедности људи који бораве у објекту, објекта и ватрогасаца – спасилаца (стабилни системи за гашење пожара, стабилни системи за дојаву пожара, стабилни системи за детекцију експлозивних и запаљивих гасова, системи за контролу дима и топлоте, сигурносни системи напајања, инсталације хидрантске мреже за гашење пожара, као и мобилни уређаји за гашење пожара).

Начин остваривања заштите од пожара

Заштита од пожара остварује се:

- организовањем и припремањем субјеката заштите од пожара за спровођење заштите од пожара (спроводне се превентивне мере заштите од пожара применом основних начела и принципа и сталним контролама и надзором);

- обезбеђивањем услова за спровођење заштите од пожара (обезбеђена су средства за гашење почетног пожара која се одржавају у исправном стању, а запослени се редовно обучавају и проверава њихово знање и обученост за гашење пожара у зачетку и поступања у случају пожара);

- предузимањем мера и радњи за заштиту и спасавање људи, материјалних добара и животне средине приликом избијања пожара (путеви и пролази за евакуацију одржавају се увек проходним; прилаз за ватрогасна возила је увек проходан и рашчишћен и др.);

- надзором над применом мера заштите од пожара (надзор над применом мера заштите од пожара врши надлежни инспектор и лице стручно оспособљено за послове заштите од пожара).

Организовање послова заштите од пожара

- радници задужени за организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара;

- дежурство са потребним бројем лица стручно оспособљених за спровођење заштите од пожара;

- потребан број лица стручно оспособљених за спровођење заштите од пожара и

- ватрогасне јединице.

Превентивне мере заштите од пожара

Мере заштите од пожара имају за циљ отклањање узрока настанка пожара, спречавање избијања пожара, ширење и гашење пожара, у шта спадају превентивне мере заштите од пожара у зградама у којима се изводи настава и осталим објектима.

У радним и помоћним просторијама посебно се обраћа пажња на:

- Радни простор и опрему за рад запослени су дужни користити наменски, на безбедан начин, како би се спречили настанак пожара, а о кваровима и оштећењима у радном простору одмах обавештавају школског мајстора и директора школе;

- Електричне инсталације и електрични уређаји морају бити изведени по прописима и постављени на таквим местима да не представљају изворе опасности од пожара;

- Електричне инсталације и уређаји морају бити осигурани од кратког споја и преоптерећења одговарајућим осигурачима и склопкама. Осигурачи морају бити

димензионисани за одговарајуће оптерећење и не смеју се лицновати, већ се замењују исправним;

- Термотехничке инсталације се морају редовно одржавати у исправном стању, у законским роковима прегледати, а уочени недостаци одмах отклањати;
- Запаљиве и лако запаљиве материјале складиштити на безбедан начин, према прописима;
- Да је у објектима непрекидно обезбеђена потребна количина средстава за гашење пожара;
- Рад са отвореним пламеном, уређајима са усијаном површином, апаратима за заваривање и лемљење, може се обављати у школском простору само по писменом одобрењу лица стручно оспособљеног за спровођење заштите од пожара, уз истовремену сагласност руководиоца радова и уз потпуно предузимање мера заштите од пожара и обезбеђење средстава за гашење пожара;
- Све запослене раднике обучити из области заштите од пожара и оспособити за употребу апарата за гашење пожара и хидрантске мреже.

Обавезе у спровођењу мера заштите од пожара

Органи руковођења и управљања у школи дужни су да доносе одлуке и налажу поступања на спровођењу мера заштите од пожара у школи.

Одговорност за неспровођење мера заштите од пожара

Сходно Закону о заштити од пожара, постоји дисциплинска и материјална одговорност запослених и прекршајна и кривична одговорност одговорних лица.

А 2 - ОСНОВИ ГОРЕЊА

(2. час)

Услови горења

Да би се процес горења одвијао потребни су следећи услови:

- 1) присуство материје која може да гори (горива материја);
- 2) присуство материје која потпомаже горење (кисеоник);
- 3) топлотна енергија, да би се постигла температура паљења гориве материје.

Ако било који од ових услова елиминишемо, нема горења.

Горење чврстих, течних и гасовитих материја

- 1 **Чврсте материје** – ток горења чврстих материја одвија се у више фаза, али је за нас битно да је то горење са жаром, о чему треба водити рачуна при одабиру средстава за гашење.
- 2 **Запаљиве течности** – ток горења се одвија тако да течност прво пређе у гасовито стање, па настале паре у смеси са ваздухом сагоревају.
- 3 **Запаљиви гасови** – имају најједноставнији ток. Потребно је да се гасовита материја нађе у одговарајућој смеси са кисеоником и да се смеша загреје до температуре паљења.
- 4 **Експлозије** - експлозија је процес наглог сагоревања који настаје као последица употребе запаљивих течности и гасова и осталих горивих материја које са ваздухом могу створити експлозивну смешу, праћену ударним таласом притиска продуката сагоревања и порастом температуре.

А 3 - УЗРОЦИ НАСТАЈАЊА ПОЖАРА

Пожари и начин преноса топлоте :

- провођењем (кондукцијом),
- додиром (конвекцијом)

- зрачењем (радијацијом).

Узроци пожара и превентивне мере

Основни узроци настајања пожара: директан додир са пламеном или ужареним материјалом; електрична струја; заваривање, резање и лемљење; статички електрицитет; атмосферски електрицитет; самозагревање и самозапаљивање; топлотно деловање Сунца; механичка енергија и паљевина.

Један од услова ефикасног предузимања превентивних мера од избијања пожара је познавање свих опасности до којих може доћи у одређеној средини. Пракса је показала да се скоро у свим областима мора водити рачуна о свим узроцима пожара. Ово, у првом реду, због тога што највећи број пожара изазивају људи и то из нехата и непажње.

- 1) Нехат и непажња људи – велики број пожара људи изазивају због непознавања опасности које могу настати на радном месту и у радној околини. Ова чињеница, поред осталог, истиче значај обуке, али и значај неопходности добре организованости, радне дисциплине и поштовања мера заштите од пожара.
- 2) Отворени пламен и ужарена тела – сваки пламен, који прати различите процесе сагоревања, може изазвати паљење различитих материја, што важи и за ужарена тела. Опасност се повећава активирањем запаљивих смеша, које стварају запаљиви гасови и паре запаљивих течности. Из ових опасности је и проистекла Уредба о радовима заваривања, резања и лемљења. Заштита од ових опасности је забрана коришћења уређаја са отвореним пламеном, постављање одговарајућих препрека од незапаљивог материјала, обезбеђење довољно великог растојања између извора ових опасности и запаљиве материје.
- 3) Топлота трења – ослобађа се при трењу чврстих тела. Ослобађање веће количине ове топлоте може доћи при трењу покретних делова разних машина. Тако најчешће долази до паљења мазива код лежишта појединих машина. Ефикасан начин заштите се постиже правилним избором мазива и редовним подмазивањем машина и уређаја.
- 4) Одређене природне појаве – муња, гром, сунчева топлота, ветар, земљотреси могу условити настанак пожара. Гром обично удара у високе предмете као што су високе грађевине и високо дрвеће. Ефикасна заштита је постављање громобранске инсталације.
- 5) Грађевински недостаци – дотрајалост грађевинских конструкција, ненаменско коришћење појединих грађевинских објеката или делова објеката, може представљати озбиљан проблем са становишта заштите од пожара. Ту свакако данас спадају и нови грађевински елементи на бази појединих пластичних маса који се довољно не проверавају.
- 6) Хемијске реакције – овде се првенствено мисли на егзотермне реакције. У одређеним случајевима овако ослобођена топлота може загрејати другу запаљиву материју до температуре самозапаљивости.
- 7) Електрична струја – при протоку електричне струје кроз проводник један део електричне енергије се претвара у топлоту. Уколико дође до преоптерећења проводника, повећање температуре може бити такво да може изазвати пожар. Мера заштите је постављање осигурача у струјно коло и на тај начин спречавање преоптерећења електричних водова
- 8) Статички електрицитет – основна опасност од статичког електрицитета је могућност појаве искре, која може имати довољну енергију да изазове паљење запаљиве материје или експлозију неког експлозивног система. Мера заштите је уземљење проводљивих делова уређаја, одржавање одговарајуће влаге и сл.

КЛАСЕ ПОЖАРА И СРЕДСТВА ЗА ГАШЕЊЕ

Класа	Материјали	Средства за гашење
„А“	Пожари чврстих материја (дрво, текстил, угаљ, биљне материја, пластика, слама, папир и сл.	Вода – најбоље Пена и прах – успешно Угљен-диоксид- за мање површине
„В“	Пожари течних и лако запаљивих материјала (бензин, бензол, уља, масти, лакови, смола, алкохол и сл.)	Прах – најбоље Пена- за пожаре у посудама Угљендиоксид – у затвореном простору
„С“	Пожари запаљивих гасова (метан, пропан, бутан, водооник, ацетилен)	Прах – најбоље Угљен-диоксид – за мање пожаре Вода – за хлађење Пена – НЕ
„D“	Пожари лаких метала (магнезијум, алуминијум, њихове легуре, титан, електрон, осим натријума и калијума)	Гаси само специјални прах – струготина сувог лива, камена со и суви песак Угљендиоксид, вода, пена – НЕ
„Е“	Пожари врсте „А“ до „D“ у близини електричних постројења, односно њихови пожари: каблови, склопке, мотори, генератори, трансформатори и сл.)	Пожари у близини електричних инсталација се најбоље гасе прахом и угљен-диоксидом. Вода и пена – НЕ, ОПАСНО ПО ЖИВОТ

Методe гашења пожара су:

-расхлађивање,

-угушивање или

-одстрањивање гориве материје.

Топлота, кисеоник и запаљиви материјали одржавају пожар. Уколико једна од ових компоненти недостаје, ватра се гаси. Методе за гашење пожара заснивају се управо на овој чињеници.

Ватру је могуће угасити довођењем гасова, попут угљен-диоксида, који истискују кисеоник из просторије. Вода, односно хемијски агенси за гашење пожара омогућавају хлађење запаљивих материјала.

Средства за гашење пожара

Горење неке материје ће престати када се елиминише било који од услова горења, тако да можемо казати да је гашење процес у чијем току, деловањем средстава за гашење, прекидамо процес горења.

Средства за гашење пожара су материје које се употребљавају за заустављање процеса горења на најбржи начин и морају да испуне неке опште услове: да гасе ефикасно; да су употребљива за гашење већег броја материја; да су постојана при чувању; да при гашењу не стварају отровне продукте и да им је употреба једноставна.

Начин деловања средстава за гашење

Ефекти средстава за гашење:

- Угушујући ефекат – састоји се у томе што угушујућа материја покрива горућу површину чиме спречава потпуно или делимично приступ кисеонику из ваздуха;
- Расхлађујући ефекат – састоји се у томе да расхладна материја расхлађује горућу површину, односно одводи топлоту са гориве материје;
- Антикаталитички ефекат – састоји се у способности материје за гашење да зауставља хемизам реакције оксидације

Поделу средстава за гашење према намени дефинисао је JUS.Z.CO.003

Према овом JUS пожари се разврставају у пет класа према врсти горивих материја

Класа „А” – пожари чврстих запаљивих материја (пожари са стварањем жара-дрво, угља и други материјали);

Класа „В” – пожари запаљивих течности (пожари без жара-бензин, уља, лакови, смоле,...);

Класа „С” – пожари запаљивих гасова (ацетилен, метан, пропан, бутан,...);

Класа „D” – пожари запаљивих метала (алуминијум, магнезијум, натријум, калијум,...);

Класа „Е” – пожари на уређајима и инсталацијама под електричним напоном (електромотори, трансформатори, разводна постројења,...)

Употреба средстава за гашење према класи пожара:

а) Гашење пожара класе “А” – вода, песак, халони, неке врсте праха;

б) Гашење пожара класе “В” – пена, прах, халони, угљендиоксид;

в) Гашење пожара класе “С” – прах, халони, угљендиоксид;

г) Гашење пожара класе “D” – специјална врста праха, песак;

д) Гашење пожара класе “Е” – угљендиоксид, прах, халони.

Данас се класификација пожара према врсти горивих материја које могу бити обухваћене пожаром врши према стандарду SRPS ISO 3941 (JUS ISO 3941, Сл. Гласник СРЈ 5/94). Овај стандард класе „А”, „В”, „С” и „D” дефинише на исти начин као и претходни али не издваја пожаре на уређајима и инсталацијама под електричним напоном у посебну класу.

Подела средстава за гашење према начину деловања на гориву материју:

Средства која делују угушујуће – угљен-диоксид, песак, пена, прах; инертна средства, водена магла и пара, приручна средства, као што су: прекривачи, песак, земља;

Средства која делују расхлађујуће – вода, неке врсте пене;

Средства која делују антикаталитички – халони, прах и неке врсте пене.

Према агрегатном стању средства за гашење пожара могу бити:

-чврста (прах, песак, земља);

-течна (вода, пена);

-гасовита (угљен-диоксид, инертна средства).

Према начину добијања средства за гашење пожара могу бити:

- природна (вода, земља, песак);

- индустријска (пена, прах, угљен-диоксид, инертна средства, водена пара).

Вода као средство за гашење

Вода је најефикасније средство за гашење пожара, а уз то и најјефтиније, тако да у области заштите од пожара има највећи значај.

Основни ефекат воде при гашењу је расхлађујући, а споредни ефекат је угушујући јер се при испаравању једног литра воде образује око 1700 литара водене паре, која прекрива жариште смањујући струјање ваздуха и приступ кисеоника.

Вода је најефикасније средство за гашење пожара класе „А”.

Водом се не смеју гасити: електрични уређаји под напоном, јер је вода проводник; као ни запаљене течности, ни запаљени метали (натријум; калијум; магнезијум).

Вода хемијски реагује са великим бројем материја, ослобађајући при томе велике количине топлоте, (као нпр. са негашеним кречом, карбидом, сумпором, алкалним

материјама), тако да та топлота може бити узрочник пожара. Исто тако у додиру са ужареним предметима разлаже се на водооник и кисеоник који образују експлозивну гасну смешу (праскави гас).

Пена као средство за гашење

У савременој заштити од пожара пене играју значајну улогу. У гашењу пожара запаљивих течности, нарочито нафте и нафтних деривата, пена представља поуздано средство за гашење.

Пена се састоји од мехурића чију опну чини емулзија, а унутрашњост мехура је испуњена угљендиоксидом или ваздухом. У зависности шта је у мехурићу извршена је и основна подела пене на: - хемијску пену и
- ваздушну пену.

Ефекат при гашењу пеном је угушујући, а делимично и расхлађујући.

У почетној фази гашења пена се на температури распада, а водене капљице испаравају одузимајући топлоту. Настала водена пара потискује ваздух изнад течности одвајајући парну фазу од течне.

Захтеви за пену као средство за гашење:

Стабилност – потребно је да се пена постепено распада да би се вода из пене поступно издвајала, да би се гашење обављало хлађењем. Распадање пене мери се полувременом распадања.

Постојаност на температури – пена треба да има отпорност да се на температури пожара не спече или брзо распадне.

Способност течења и клизања – при гашењу тражи се од пене да тече и клизи по површини објекта који гори док га у потпуности не покрије.

Угљендиоксид као средство за гашење

Угљендиоксид има велику примену. Користи се при гашењу хемијских погона и складишта, где се гашење врши просторним загушивањем, као и при гашењу уређаја под напоном.

Ефекат гашења угљендиоксидом је угушујући.

Опште особине

При нормалном притиску и температури угљендиоксид је гас без боје и мириса, 1.5 пута тежи од ваздуха. При обичној температури 1 кп угљендиоксида на притиску од 1 бара заузима око 500 литара запремине. Гашење са њим је врло кратко, јер се брзо достиже концентрација потребна за гашење.

За горење већине материјала потребан је проценат кисеоника од 17%, а за гашење се узима практично 30% угљендиоксида, што за гашење затворених просторија износи минимално 0.5 кр/м³.

Врсте пожара који се гасе угљендиоксидом су: класа „В“, „С“ и „Е“

Опасности при употреби угљендиоксида

При истицању угљендиоксида из апарата за гашење део гаса сублимише, при чему се ствара „суви лед“, који у додиру са откритим деловима тела наноси повреде.

При гашењу угљендиоксидом у затвореним просторијама, постоји опасност по здравље људи, јер је концентрација гашења 25-30% угљендиоксида, а већ при концентрацији од 4% овог гаса јавља се код људи главобоља и блага несвестица, док концентрација од 25% изазива брзу смрт.

Прах као средство за гашење

Упоредо са развојем индустрије повећавају се и опасности од пожара, тиме се јавља потреба за новим средствима за гашење. Тако, многи захтеви који не могу бити испуњени при гашењу водом, пеном или угљендиоксидом испуњавају се употребом праха за гашење, а то су: могућност гашења уређаја под напоном, потпуна неотровност и нешкодљивост, отпорност према смрзавању, могућност гашења скоро свих врста пожара и

велика моћ гашења (скоро тренутно елиминисање пламена).

Ефекат гашења прахом је врло комплексан и до данас није потпуно испитан. Раније се гашење прахом приписивао ефекту загушивања и хлађења, јер се сматрало да је производ сагоревања натријумхидрокарбоната Na-карбонат, вода и угљендиоксид. За способност гашења прахом од одлучујућег утицаја је величина зрна и турбулентно кретање праха. Смањењем пречника зрна са 400 на 40 микрона способност гашења се повећала 4 пута.

Врсте и састав праха

- Прах на бази натријумбикарбоната
- Прах других састава

Прах другачијег састава јавља се у последње време као последица захтева да се прахом гасе пожари класе „А“.

Основне особине праха

Неотровност и нешкодљивост – испитивања на животињама и на људима, чак и без заштите плућа и очију, нису показала никаква надраживања у густом облаку праха. Електрична изолација – облак праха не проводи струју, али у условима стварања пламена прах може да се запекне и онда постаје проводник.

Врста пожара који се гаси прахом:

- „ВСЕ“ прах – гаси пожаре класе „В“ и „С“ а ограничено за класу „Е“;
- „АВСЕ“ прах - гаси пожаре класе „А“ „В“ и „С“ а ограничено класу „Е“;
- „АВСД“ прах – гаси пожаре класе „А“ „В“ „С“ и „Д“.

Халони као средство за гашење

Халогенизовани угљоводоници, кратко названи “халони”, одавно се употребљавају за гашење пожара. Због своје токсичности забрањује се њихова производња и употреба.

Халони делују токсично и у свом природном стању и приликом настајања производа сагоревања, зато се препоручују као средство за гашење у стабилним системима за гашење пожара.

Ефекат гашења халоном је антикаталитички, јер се халогена једињења везују активним радикалима у пожару и на тај начин кидају ланчану реакцију процеса сагоревања.

Особине халона:

- Велика ефикасност у гашењу;
- Потпуна или скоро потпуна нешкодљивост халона за опрему на месту употребе за гашење пожара, (нема корозије, влаге, зашљаности, хладни шокови, електрична непроводљивост), до чега доводи употреба неких других средстава за гашење (нпр. воде).

Врсте пожара које се гасе халоном: пожари класе „В“, „С“ и „Е“.

Мере заштите при гашењу пожара

Противпожарна опрема - ручни апарати за гашење

Противпожарни апарати су уређаји који садрже средство за гашење пожара које се под притиском избацује из боце апарата. Избацивање средства за гашење у облику млаза одређеног димета врши се помоћу притиска гаса у самој боци, што зависи од врсте, односно конструкције апарата.

Помоћу противпожарних апарата се гасе или контролишу мали почетни пожари. Није намењен за неконтролисане пожаре који могу да угрозе кориснике апарата и захтевају стручно деловање ватрогасаца.

Противпожарни апарат под сталним притиском је врло једноставан и одмах спреман за употребу, што може бити веома одлучујуће у тренутку настанка пожара и

опште панике коју он проузрокује код људи. Њихова исправност се може утврдити визуелним путем, односно, ако је казаљка манометра на вентилу у зеленој зони, апарат је исправан.

Ручни апарати за гашење пожара служе за гашење почетних пожара и тако су подешени да се са њима једноставно рукује. У зависности од тога како се допремају до места пожара, деле се на:

- 1 ручне преносне апарате тежине до 20 kg и
- 2 ручне превозне апарате тежине до 260 kg.

Време активирања апарата:

- 1 преносни апарати – 5 секунди;
- 2 Превозни апарати – 10 секунди.

Апарати морају да имају следеће ознаке:

а) утиснуте :

- фабрички број и
- годину израде;

б) исписане :

- ознаку апарата,
- време непрекидног пражњења,
- врста пожара за који је намењен,
- упозорење када се не сме гасити пожар на електричним инсталацијама,
- највећа вредност напона електричне инсталације,
- упутство за употребу у сажетој и јасној форми.

Ознаке апарата

Апарат се означава према средству за гашење са којим је напуњен:

- Апарати за гашење угљендиоксидом – ознака“CO₂“;
- Апарати за гашење прахом – ознака “S”;
- Апарати за гашење халоном – ознака “HL”.

Класе пожара које се гасе апаратима, зависе од средства за гашење са којим је напуњен апарат, што је обрађено у средствима за гашење пожара.

Домет млаза ручних апарата за гашење:

- а) „S“ – апарати 4-6 m,
- б) „CO₂“ – апарати 2-3 m.

Активирање апарата за гашење

Апарати са ознаком “CO₂ – активирају се окретањем точкића вентила у смеру супротном кретању казаљке на сату.

Апарати са ознаком “S” – активирају се:

- а) Извлачењем осигурача – да би се могла активирати ручица апарата;
- б) Притиском и отпуштањем на ручицу апарата – притиском да се активира ампула са погонским средством (CO₂) и отпуштањем да гас не би директно изашао на млазници без стварања притиска у суду апарата и подизања праха;
- с) Поновни притисак на ручицу апарата – време између ова два притиска (5 секунди), потребно је да се створи радни притисак у апарату довољан да избаци прах.

Употреба апарата при гашењу

Са апаратом прићи на растојање од 2 – 3 m од места пожара, држећи млазницу уперену у подножје пламена, активирати апарат. Битно је за што краће време покрити горућу површину, јер је време пражњења апарата око 20 секунди.

Исправност и контрола апарата за гашње

Апарати за заштиту од пожара се сервисирају два пута годишње, при чему се на апарат ставља кесица са сервисним картончићем који мора да садржи: тип и број апарата, датум сервисирања и потпис сервисера.

Контролно испитивање тела апарата на хладни водени притисак врши у временском периоду, који зависи од типа апарата. Апарати типа „S“ контролишу се на 2 године, а апарати типа „CO₂“ на 5 година. Месец и година испитивања се утискују у тело апарата.

Исправан апарат мора бити блумбиран са важећим сервисним картончићем и утиснутом годином контролног испитивања.

Хидрантска мрежа за гашење пожара

Хидрантска мрежа је регулисана Правилником о техничким нормативима за хидрантску мрежу за гашење пожара. Правилником се дефинише се техничка контрола, која се врши најмање једном годишње у погледу притиска и капацитета хидрантске мреже за гашење пожара и испитивање ватрогасних црева.

Приликом контроле мери се притисак воде у хидрантској мрежи при истовременом раду свих унутрашњих хидраната који дају потребан проток воде за гашење пожара на поједином објекту.

На спољне хидранте поставља се млазница са усником пречника 16 мм, а на унутрашње хидранте постављају се млазнице са усником пречника 12 мм. Притисак се мери на контролној млазници на највишем спрату и на хидранту који је најудаљенији од прикључка.

Притисак се мери при истицању воде у пуном млазу из свих хидраната, и то после 2 минута истицања, а у извештају о мерењу притиска наводе се датум и време мерења.

Црева у хидрантским ормарима контролишу се најмање једанпут годишње, при чему се морају испитати притиском воде од 7 бара.

Подела хидрантске мреже за гашење пожара:

- спољна хидрантска мрежа и
- унутрашња хидрантска мрежа.

Унутрашња хидрантска мрежа је скуп уређаја у објекту који воду разводе до хидрантских ормарића, из којих се, ватрогасним цревом и млазницом, просторије штите од пожара.

Хидрантски ормарићи унутрашње хидрантске мреже се обележавају великим словом „Н“ црвене боје и до њих приступ увек мора бити слободан. У њима увек мора бити стандардно ватрогасно црво (Ø 52 mm и дужине 15 m) и млазница Ø 52mm са усником Ø 12 mm. Црево и млазница морају бити спојени са вентилом, ако у ормарићу нема два кључа за спојке.

Употреба хидранта

Пре почетка гашења са хидрантом обавезно искључити струју у просторији или објекту.

За рад са хидрантом потребна су два извршиоца. Први развлачи црево до места пожара и држи млазницу, а други пушта воду и на 2-3 метра иза првог извршиоца, придржава црево и помаже при манипулацији цревом.

A5 - САВРЕМЕНИ ТЕХНИЧКИ СИСТЕМИ ЗА ОТКРИВАЊЕ И ГАШЕЊЕ ПОЖАРА

Противпожарни системи

Противпожарни системи су системи за аутоматску дојаву или гашење пожара, системи за детекцију експлозивних гасова и системи за одовођење дима и топлоте. Ови системи у смислу закона спадају у групу посебних система.

Основу за избор противпожарног система неког објекта чини његов

пожарни ризик. За одређивање пожарног ризика потребно је познавати – утврдити све факторе који доводе до настанка пожара. Тиме се могуће штете своде на најмању меру.

Основни разлози за пројектовање и инсталирање неког од посебних система су:

- **потреба да се пожар детектује на време како би могао да се угаси у раној фази;**
- **потреба да се експлозивна атмосфера детектује на време, како би се избегла експлозија укључењем вентилације или другим мерама, а у крајњој инстанци, да би се евакуисали људи, да би се избегле људске жртве;**
- **потреба да се почетни пожар угаси на самом почетку, што подразумева аутоматско активирање и детекцију;**
- **потреба да се активира гашење и само гашење на даљину;**
- **потреба да се одвођењем дима и топлоте из објекта смањи опасност за лица која се у том тренутку налазе у објекту.**

Откривање и дојава пожара

Стабилне инсталације за дојаву пожара састоје се од аутоматских детектора пожара, ручних јављача пожара, централне јединице за детекцију и сигнализацију пожара, уређаја за звучно и светлосно алармирање, уређаја за паралелну индикацију, уређаја за даљински пренос аларма. Осим поменутих користе се и извршни уређаји за активирање секундарних функција система, као што је укључење стабилних аутоматских система за гашење, искључење вентилација, активирање система за одимљавање, затварање противпожарних врата и противпожарних клапни на вентилационим и/или климатизационим системима.

Конвенционални системи за дојаву пожара су системи који користе групну (колективну) идентификацију аларма. Детектори су груписани у зоне или детекторске линије. Дојавна зона у примарном воду може максимално садржати 25 аутоматских јављача пожара.

Развој технологије омогућио је конструкцију система код којих је могућа појединачна идентификација детектора у аларму. Ови системи се у професионалној терминологији називају обично адресибилним или адресним системима. Како код адресног система место аларма бива одмах идентификовано, то је у линији могуће инсталирати значајно већи број детектора, односно, број детектора у линији практично није ограничен брзином откривања места аларма.

Аутоматски јављачи пожара могу бити: јонизациони, термички и оптички; ручни јављач пожара, преносни путеви и сигналне централе.

Савремена опрема и методе гашења пожара

Избор типа стабилних инсталација за гашење пожара водом, пеном, прахом, угљендиоксидом или халоном.

Стабилне инсталације за гашење пожара

Стабилне инсталације за гашење пожара се, у принципу, постављају кад је потребна велика количина средстава за гашење у првим тренуцима избијања пожара због високог степена пожарног оптерећења и могућности велике брзине простирања пожара; због положаја објекта; високих температура које се развијају, опасних материја или вредне опреме у објекту; кад присуство људи у објекту није стално због аутоматизације процеса рада и кад се гашење, из било ког разлога, не може обавити мобилном протипожарном опремом.

Стабилне инсталације се изводе као аутоматске (активирање гашења се врши аутоматски) и полуаутоматске (активирање врши човек са даљине).

Избор типа стабилних инсталација врши су у зависности шта се гаси, а средство за гашење бира се у зависности од класа пожара који се могу јавити.

Стабилне инсталације за гашење пожара водом

Постављају се на свим местима где се вода може употребити као средство за гашење. Имамо два типа ових онсталација:

Спринклер инсталације – у припремном периоду имају затворене млазнице, а при избијању пожара активирају се само млазнице изнад места пожара. Аутоматски се активирају на појаву пожара. Достицањем одређене температуре долази до прскања стаклене ампуле и омогућава се гашење водом која је у инсталацији под сталним притиском. Вода се распршује у fine честице које обухватају целу површину запаљеног објекта и гасе настали пожар. Употребом спринклер система за заштиту од пожара значајно се могу смањити штете настале од пожара.

Суви спринклер користи се у случајевима када су објекти који се штите изложени мразевима. Разводни цевовод, од вентилске станице до распрскивача, испуњен је ваздухом под притиском

Дренчер инсталације – у припремном периоду имају отворене млазнице тако да се активирањем било које млазнице у случају пожара врши потапање целе просторије. Зато се примењују за заштиту објеката са великом пожарном опасношћу, уз могућност брзог ширења пожара.

Дренчер систем гашења пожара има широку могућност примене. Намењен је за гашење водом и/или пеном пожара који се брзо шири унутар или изван објекта. Користи се у разним индустријским постројењима, (резервоарски простори, трансформатори, водене завесе и као уређаји за хлађење).

Принцип рада је следећи: систем са отвореним млазницама распоређен је изнад штићеног простора или око штићеног објекта. Кад систем за аутоматску дојаву пожара детектује пожар, те преко централе за дојаву пожара и спољних модула активира даљински управљану вентилску станицу одговарајуће зоне гашења, отварањем вентила омогућен је проток воде за гашење истовремено за читаву штићену зону. Извори воде су индустријске водоводне мреже, пумпна, хидрофорска и резервоарска постројења.

Стабилна инсталација за гашење угљендиоксидом

Поставља се двојако:

Као потпуна заштита - када се активирањем система истовремено затварају сви отвори у пожарном сектору и аутоматски се искључује свако струјање ваздуха.

Засићивање пожарног сектора угљендиоксидом мора се извршити за 2 минута.

Као делимична заштита – намењена за заштиту опреме или уређаја у просторији. При овој заштити време локалног засићења угљендиоксидом је 30 секунди.

Стабилне инсталације за гашење пожара прахом

Примена ове инсталације препоручује се тамо где вода и пена нису погодни, (места где постоји могућност смрзавања или постоји опасност од кратког споја).

Активирање ових система је аутоматско на појаву температуре, при чему активирајући системи отварају погонске боце са азотом који, под притиском, избацује прах из резервоара. Резервоар за прах треба третирати као суд под притиском, па мора имати сву потребну арматуру као судови под притиском и мора бити смештен у просторији заштићеној од пожара, са одговарајућом вентилацијом.

Стабилне инсталације за гашење пожара халоном

Највише се користе за локална гашења. Аутоматски апарати пуњени халоном 1211 зову се “плафоњере”. У потпуности обезбеђују аутоматску заштиту. Постављају се изнад уређаја који се штити на растојању 1 – 2 метра, а активирање се врши на пројектованој температури у зависности од избора спринклер ампуле, која је саставни део овог апарата. Активирање стабилног система настаје 30 секунди по пријему из управљачко-командне јединице.

Сваки стабилни аутоматски уређај за заштиту просторија где могу бити присутни људи мора имати звучни алармни уређај.

Члан 16.

Б) ПОСЕБНИ ДЕО - СПЕЦИФИЧНОСТИ СУБЈЕКТА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

- Основна делатност установе је основно образовање (шифра 85.20).
- Категорија угрожености објеката и пожарно оптерећење
Материјали који се налазе у процесу рада; њихова пожарна опасност
- а) Гориви материјали: - производи од дрвене грађе;
- производи од пластичних маса;
- производи од текстила;
- уља, боје и друго.
- б) Негориви материјали: - производи од метала;
- производи од стакла, порцулана и слично;
- боје и лакови на бази водених раствора.

Б1 МЕРЕ ЗАШТИТЕ КОЈЕ ТРЕБА РЕДУЗИМАТИ У ТОКУ РАДА У ПРОСТОРИЈАМА ШКОЛЕ

- ОБЕЗБЕДИТИ СЛОБОДАН ПРИСТУП ВАТРОГАСНОЈ ОПРЕМИ
- ОБЕЗБЕДИТИ СЛОБОДАН ПРИСТУП СВИМ РАЗВОДНИМ ОРМАНИМА ЗА ЕЛЕКТРО ИНСТАЛАЦИЈЕ
- ОБЕЗБЕДИТИ СВАКОДНЕВНУ КОНТРОЛУ ОБЈЕКТА ОД СТРАНЕ МАЈСТОРА- ДОМАРА И ОТКЛАЊАЊЕ УОЧЕНИХ КВАРОВА ИЛИ ОШТЕЋЕЊА
- ПОЖАРНИ ПУТЕВИ И ПУТЕВИ ЕВАКУАЦИЈЕ МОРАЈУ БИТИ УВЕК СЛОБОДНИ У СВИМ ШКОЛСКИМ ОБЈЕКТИМА
- УПУТСВА О ПОСТУПАЊУ У СЛУЧАЈУ ПОЖАРА, ЗНАКОВИ ЗАБРАНЕ ПУШЕЊА И ОСТАЛИ ЗНАКОВИ ОБАВЕЗНЕ ЗАКОНСКЕ ЗАБРАНЕ МОРАЈУ БИТИ ВИДНО ПОСТАВЉЕНИ
- МОРА СЕ СПРОВОДИТИ ПРОПИСАНА ПЕРИОДИЧНА КОНТРОЛА АПАРАТА ЗА ГАШЕЊЕ ПОЖАРА И ХИДРАНТСКЕ МРЕЖЕ; ПАНИК СВЕТИЉКИ, ЕЛЕКТРИЧНИХ И ГРОМОБРАНСКЕ ИНСТАЛАЦИЈЕ И СИСТЕМА ЗА ИЗЈЕДНАЧЕЊЕ ПОТЕНЦИЈАЛА
- ПОСЛОВНИ ПРОСТОР СЕ МОРА РЕДОВНО ЧИСТИТИ

Б2 - КОНКРЕТНЕ ОПАСНОСТИ ОД ИЗБИЈАЊА ПОЖАРА НА ОСНОВУ СПЕЦИФИЧНОСТИ У ОКВИРУ ПОСЛОВНЕ ДЕЛАТНОСТИ

1. Степен угрожености од избијања пожара везаних за делатности које се одвија у школским објектима и двориштима

Посебни део програма има теоријски и практични део по врстама послова и задатака у установи, односно специфичним опасностима и мерама заштите од пожара за појединачне послове и задатке:

- опасности од пожара на радном месту и у непосредној околини, (нпр. котларница, радионица, кухиња, кабинети, информатичка опрема, библиотека, медијатека, учионице, канцеларије и канцеларијски материјал и опрема; тавани, подруми, оставе и сл.);
- конкретне мере заштите од пожара утврђене законом, прописима донетим на основу закона, техничким нормативима и Правилима за заштиту од пожара, које се морају спроводити на радном месту и у радној околини;
- конкретна права, дужности и одговорности радника у спровођењу мера заштите од пожара, сарадња са радником задуженим за организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара и међусобне обавезе у спровођењу одређених мера заштите од пожара;
- поступци у случају појаве пожара и непосредног угрожавања лица и имовине на радном месту и непосредној околини;
- упознавање са расположивом опремом, уређајима и средствима за дојаву и гашење пожара и начином њиховог коришћења,
- конкретна разрада одређених тактичких претпоставки гашења пожара уз практично

руковање расположивом опремом, уређајима и средствима за гашење пожара и спасавање људи и имовине угрожене пожаром.

Објекти које користи школа за обављање своје делатности, основног образовања и васпитања, спадају у захтевне објекте. Налазе се у Бабушници, и насељима: Камбелевац, Стол, Драгинац, Вава, Сурачево, Проваљеник, Братишевац, Доњи Стрижевац, Доње Крњино, Горње Крњино и Радошевац.

Најближа ватрогасна јединица се налази у Бабушници у улици Ж. Н. Брке бб.

Сви запослени у школи морају се упознати са опасностима које су присутне у школским објектима, као и са поступком брзе и ефикасне евакуације из просторија и објекта.

У просторијама које су у употреби складиште се материјали који су склони паљењу и горењу (пре свега папир, дрво, пластика и слични материјали – уџбеници, књиге у библиотеци, наставна средства у кабинетима; огрев у помоћним објектима). Због тога се посебна пажња даје начину и поступцима безбедног коришћења, складиштења и чувања ових материјала, као и обучавању свих запослених радника са превентивним мерама и употребом средстава за гашење пожара.

Заштита од директног напона је изведена правилним избором и постављањем опреме, која при правилном руковању онемогућава додир делова под напоном.

Због тога посебна пажња се даје начину и поступцима безбедног коришћења електричних уређаја, начину искључивања напајања.

Процена опасности од пожара

У нормалним условима рада не постоји могућност појаве пожара. Уз поштовање радне дисциплине могућности за избијање пожара сведене су на минимум.

Електричне инсталације морају се подвргавати периодичним прегледима и испитивању и одржавати у исправном стању, као и опрема за противпожарну заштиту.

Класе пожара према SRPS ISO 3941 који се могу појавити у пословном простору школе и средства предвиђена за гашење тих пожара

Пожар класе „А“ – пожари чврстих запаљивих материја, често органске природе, (пожари са стварањем жара – кад гори дрво, угаљ, папир, текстил и слично). Средства за гашење ове врсте пожара су: вода из хидрантске мреже или прах, а изузетно CO₂.

Пожар класе „Е“ – пожари на уређајима и инсталацијама под електричним напоном. Средства за гашење су прах или изузетно CO₂.

Узроци и гашење пожара

Узроци могу бити: крајња непажња у раду, квар на електричним инсталацијама, опушак недозвољене цигарете запосленог или ученика који није под надзором и слично.

Гашење пожара

Почетни пожари се гасе ручним апаратима пуњеним прахом („S“9), угљендиоксидом („CO₂“-5) или унутрашњом хидрантском мрежом.

Техничке карактеристике усвојених апарата:

- Из групе апарата за гашење сувим прахом, предвиђени су ручни апарати ознаке "S"9, који су усаглашени са стандардом SRPS Z.C2.035;
- Из групе апарата за гашење угљендиоксидом, предвиђени су ручни апарати ознаке "CO₂-5", који су усаглашени са стандардом SRPS Z.C2.035.

БЗ – ПОСТУПАК У СЛУЧАЈУ ИЗБИЈАЊА ПОЖАРА

Запослени поступају према плану евакуације и упутству за поступање у случају пожара и ванредне ситуације.

У конструктивном и грађевинском смислу школски објекти се карактеришу релативно високим степеном отпорности на ватру. Ови објекти су грађени тако да се све

просторије повезују на заједнички ходник, на који се надовезује степениште.

На гашење почетних пожара примењује се тактика гашења пожара у затвореним просторијама, с тим што се користе: прах или вода, а у кухињи и угљен-диоксид.

Од великог је значаја да запослени у школи буду обучени за почетно гашење пожара са мобилном опремом или унутрашњим хидрантима, као и за поступак евакуације. Основни задатак је држати евакуационе путеве неугрожене (ходници, степеништа и др.) и спречавање панике и индивидуалног напуштања простора, (преко прозора, олука, и слично). Од посебне је важности да се сва деца евакуишу из угроженог простора.

Б4 – ЕВАКУАЦИЈА ЛИЦА И ИМОВИНЕ ИЗ УГРОЖЕНИХ ПРОСТОРА

Одговорно лице које руководи евакуацијом из објекта, у складу са Планом евакуације и упутством за поступање у случају пожара обезбеђује да се за максимално допуштено време евакуације, преко евакуационих путева, кроз евакуационе излазе, сва лица која се затекну у објекту нађу на безбедном месту.

Основно правило је да време евакуације мора бити довољно кратко да не дође до смрти или повређивања особа због пожара.

Главни чиниоци за планирање евакуације су: карактеристике пожара, карактеристике објекта и понашање особа у објекту.

Фазе евакуације су: уочавање пожара, реаговање на пожар, предевакуацијске активности и излажење.

Припрема за евакуацију у просеку одузима 75% времена, док се на излажење издваја 25% времена.

Време потребно за напуштање објекта зависи од удаљености најближег излаза, броја и капацитета излаза, организације излажења, увежбаности, броја и физичких карактеристика особа које су се затекле у објекту, интензитета ватре и дима, осветљености и обележености путева евакуације.

Брзина евакуације је пројектована вредност брзине кретања човека кроз коридор евакуације.

Време евакуације је време припреме за евакуацију и време кретања од полазног места до безбедног места.

Пут евакуације је пројектована путања коју прелази особа у току евакуације.

Б5 – ВАТРОГАСНО-СПАСИЛАЧКЕ ЈЕДИНИЦЕ И ПРВА ПОМОЋ И СПАШАВАЊЕ ПОВРЕЂЕНИХ ИЗ ОБЈЕКТА УГРОЖЕНИХ ПОЖАРОМ

Министарство унутрашњих послова има Управу за ватрогасне и спасилачке јединице у чијем саставу раде Одељење за техничко опремање ватрогасних и спасилачких јединица, Одељење за контролу рада ватрогасних и спасилачких јединица и Одељење за координацију оперативних активности, која врши надзор над радом ватрогасних и спасилачких јединица, индустриских и добровољних ватрогасних јединица.

Члан 17.

Б6 – ЕВИДЕНЦИЈЕ О ОБУЦИ ЗАПОСЛЕНИХ

Обука запослених се састоји од:

- теоретског дела,
 - практичног дела – демонстрирање употребе апарата и средстава за гашење пожара са којима се располаже у објектима правног лица и
 - практичне провере знања.
- Обука траје 3 (три) часа.

Члан 18.

Провера знања врши се писаним путем – тестирањем, после извршене теоретске обуке и практичном провером кроз демонстрирање употребе апарата.

Члан 19.

Основна обука запослених по овом програму организује се за запослене одмах по ступању на рад а најкасније у року од 30 дана од дана ступања на рад, а практична провера знања једном у три године.

О извршеној обуци и практичној провери знања одговорно лице води одговарајућу евиденцију.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 20.

На Програм основне обуке запослених прибавља се сагласност Министарства унутрашњих послова.

Програм обуке запослених примењује се наредног дана од дана прибављања сагласности из члана 53.ст.3 Закона о заштит од пожара на програм.

Члан 20.

Ступањем на снагу Програма основне обуке запослених престаје да се примењује Програм основне обуке запослених у ОШ “ДЕСПОТ СТЕФАН ЛАЗАРЕВИЋ” из Бабушнице број 1128/2010-6 од 12.11.2010. године

Школски одбор ОШ “ДЕСПОТ СТЕФАН ЛАЗАРЕВИЋ”, БАБУШНИЦА

ПРЕДСЕДНИК,
Саша Филиповић